

Norwegian Bioindustry Association
Norsk Biotekforum

SKATTEINSENTIV FOR FORSKNINGS- INTENSIVE UNGE BEDRIFTER (FUB)

Supported by the European Commission
Specific Support Action, 6th Framework Programme
Contract No. LSSB-CT-2005-018768

Innhold

Sammendrag	3
1. Bakgrunn og om forslaget	4
2. Nærmere om forslaget.	
2.1 Innledning	11
2.2 Noen veivalg - et tillegg til SkatteFUNN	12
2.3 Svakheter ved SkatteFUNN	13
2.4 Provenyberegninger foretatt av Statistisk Sentralbyrå	14
2.5 Valg av løsning	16
2.6 Konsekvenser av forslaget	18
Vedlegg 1	
Forslag til endring i Skatteloven	20
Vedlegg 2	
Forslag til endring av forskrift om skattefradra for Kostnader til forskning og utvikling.	23

Sammendrag

Forskningsintensive unge bedrifter (FUB) har avgjørende betydning for utvikling av et mer kunnskaps-intensivt næringsliv. Det er blant disse bedriftene man finner noen av fremtidens industrielle stjerner. Slike foretak har også stor betydning for det samlede industrielle miljøet. Samtidig har unge forskningsintensive bedrifter særlige problemer med å finansiere sin utvikling. De har større nyskapingsevne enn økonomien tillater. For å stimulere raskere fremvekst av flere unge forskningsintensive bedrifter, foreslås det å heve støttesatsen i SkatteFUNN fra dagens 20 % til 30 % for denne delen av næringslivet. Forslaget omfatter foretak der forskning utgjør minst 15 % av driftsutgiftene og bedriften er 8 år eller yngre. Samtidig foreslås en vesentlig heving av taket i SkatteFUNN. Forslaget representerer et nytt grep i forhold til en særlig viktig del av næringslivet, og vil over tid gi god samfunnsøkonomisk lønnsomhet. EU's nye regler om statsstøtte til FoU tillater høyere støttenivåer enn de som er foreslått.

1. Bakgrunn og om forslaget

Forum for Bioteknologi har deltatt i et internasjonalt prosjekt for å fremme forslag til hvordan rammebetingelsene for forskningsintensive unge bedrifter (FUB-er) innen bioteknologi kan forbedres. Forumet er en forening under Norsk Industri. Prosjektet har vært støttet av EU Kommisjonen. Bakgrunnen for prosjektet er at det er innført særskilte skatteincentiver for FUBer i Frankrike (2004) og at EU som et ledd i Lisboa-prosessen ønsket å få utredet tilsvarende ordninger i hele EU. Det er bioteknologiindustrien i Norge, Sverige, Finland og Estland som sammen med bioindustrien i Frankrike og EuropaBio (den europeiske organisasjonen for bioteknologiindustriene) har stått for prosjektet.

Det er laget en samlerapport for hele prosjektet. Den foreliggende utredningen er det norske bidraget til prosjektet. Det er Forum for Bioteknologi som er ansvarlig for rapporten og forslaget. Forslaget vil bli forelagt andre interessenter i Norge i det håp om at det får bred tilslutning og etter hvert kan bli gjennomført.

Et generelt forslag

Prosjektet har vært forankret i bioteknologiindustrien. Det har imidlertid lite for seg å lage et særskilt skatteincentiv for en bestemt bransje. Foreligger det bransjespesifikke behov, blir de gjennomgående best dekket gjennom skreddersydde direkte virkemidler, som for eksempel spissete forskningsprogrammer.

Utredningen bygger på at FUB-er står overfor særskilte utfordringer uavhengig av bransje. Det er mer som forener dem enn skiller dem, på tvers av virksomhetstyper og teknologier. Det er derfor fremmet et generelt forslag om bedre skatteincentiver for FUB-er på tvers av bransjer.

Et generelt forslag om forbedrete skatteincentiver for FUB'er ikke til hinder for at det på toppen av den nye ordningen kan være behov for spissete forskningsprogrammer. Deler av den industrielle bioteknologiske forskningen er for eksempel så risikabel, at et skatteincentiv i enkelte tilfeller må suppleres med en direkte bevilgning på toppen for å få til den forskningen samfunnet ønsker.

Den forskningspolitiske rammen

Målt som andel av brutto nasjonalproduktet (BNP) ligger norsk FoU på om lag 1,6 %. Dette er under gjennomsnittet i OECD (2,3 %) og langt under EUs Lisboa mål, som er 3 % av BNP til FoU. Både den forrige og den nåværende regjering har en ambisjon om å øke forskningsinnsatsen til 3 % av BNP.

Et typisk trekk ved situasjonen i Norge er at det særlig er næringslivets FoU som henger etter. Regjeringens mål er derfor å øke næringslivets FoU innsats fra om lag halvparten av til om lag to tredjedeler av den samlede forskningsinnsatsen i

Norge. I den siste forskningsmeldingen (St. mld. nr. 20 2004-2005 Vilje til forskning) er behovet for å styrke FoU- innsatsen i næringslivet understreket, og da særlig innen felt som bioteknologi og informasjonsteknologi.

Opptrappingsplanen for norsk forskning har ikke vært en suksess. Forskningens andel av BNP har gått noe ned de siste årene, og næringslivets FoU har ikke økt. Faktisk har næringslivets FoU-innsats målt i faste kroner sunket siden år 2000. De største bedriftene har økt sin FoU-innsats noe, mens det altså er blitt stagnasjon eller nedgang ellers. Nedgangen hadde vært adskillig større hvis ikke SkatteFUNN hadde blitt introdusert i denne perioden.

Det synes klart at de nasjonale målene for opptrappingen av FoU-innsatsen til 3 % ikke vil bli nådd uten at staten tar nye grep. Et element i opptrappingen vil måtte være at staten øker sin støtte til næringsrettet FoU med flere milliarder kroner i året. Dette kan gjøres ved direkte bevilgninger, ved bedre skatteincentiver, eller ved en kombinasjon av slike tiltak. På lengre sikt er det grunn til å regne med at en slik politikk vil føre til økt produktivitet og høyere skatteinntekter for det offentlige.

Andre sentrale virkemidler vil kunne være en større konsentrasjon av forskningsinnsatsen for å frembringe industrielle FoU-miljøer i verdensklasse, at staten i større grad enn i dag gir risiko-avlastning ved FoU-prosjekter, og at det offentlige bruker sin innkjøpsposisjon mer aktivt enn nå til å stimulere næringslivet til økt FoU-innsats.

En helhetlig tilnærming

Selv om en økning i næringslivets FoU har vært en tverrpolitisk ambisjon i lengre tid, har FoU som andel av BNP som nevnt likevel gått noe ned de siste årene. Næringslivets FoU-innsats målt i faste kroner har gått ned de siste 5 årene. Det er derfor behov for en ny gjennomtenkning av hvilke virkemidler som bør benyttes og hvor store offentlige midler som skal brukes på dem. Virkemidlene bør selvfølgelig utformes og dimensjoneres på en måte som antas å gi god lønnsomhet på lengre sikt.

Det ville sprengte rammen for denne utredningen å presentere forslag til en helhetlig innovasjonspolitik. En FUB-ordning slik som foreslått, må derfor oppfattes som et viktig element i en videre opptrapping av forskningen i Norge, men ikke som et komplett svar på de mange utfordringene man står overfor i innovasjonspolitikken, eller som det eneste virkemiddelet som bør benyttes.

Forbedrete skatteincentiver for FUBer må vurderes innefor rammen av en helhetlig innovasjonspolitik. Balansen mellom direkte og indirekte virkemidler må optimaliseres. Tiltak som forbedrer innovasjonssystemets virkemåte må vurde-

res opp mot økonomiske stimulanser som går rett til bedriftene. Det må være en god balanse mellom grunnforskningen og den næringsrettete forskningen.

I lys av at næringsrettet FoU generelt antas å gi meget god samfunnsøkonomisk lønnsomhet, er det rimelig grunn til å tro at en økt satsing på forskningsintensive unge bedrifter vil gi spesielt god lønnsomhet. Det er blant disse bedriftene man finner noen av fremtidens industrielle stjerner. Og et stort innslag av forskningsintensive unge bedrifter er berikende for det samlede industrielle miljøet i Norge. Ut fra dette synes det å være gode grunner for å la en FUB-ordning bli et sentralt element innenfor den fremtidige FoU-politikken.

FUB'enes økonomiske utfordringer

De fleste nyetablerte bedriftene står overfor utfordringer de første årene. Det er en av grunnene til at det offentlige i svært mange land har etablert ulike ordninger for å stimulere og hjelpe til med bedriftsetableringer.

Forskningsintensive unge bedrifter står overfor spesielt store utfordringer, noe som tilsier at de også bør få spesielt gunstige vilkår. Det typiske for mange av FUB-ene er at de må investere tungt de første årene før inntektene kommer. For noen av bedriftene er evnen til konsentrert og rask FoU-innsats avgjørende fordi markedene forandrer seg fort. Hvis for eksempel et nytt data-program eller en ny diagnostisk test ikke kommer raskt på markedet, vil produktet lett bli uaktuelt. For andre forskningsintensive bedrifter, for eksempel innen bioteknologi og nanoteknologi, vil det kunne gå mange år fra en idé er unnfanget, og til et nytt produkt foreligger på markedet. Innen farmasi er det gjennomgående snakk om 10 år eller mer. Slike bedrifter må altså ha økonomiske ressurser til å kunne holde ut i lang tid uten inntekter. Situasjonen er altså at den typiske FUB-en enten har et særlig stort finansieringsbehov de første årene for å komme raskt på markedet, eller må ha en økonomi som gjør det mulig å utvikle nye produkter uten inntekter i en periode på 5-10 år.

FUB-ene har i tillegg ofte større problemer enn andre bedrifter med å få lån og med å få eksterne aksjonærer til å finansiere virksomheten de første årene. Mens andre bedrifter kan ha bygninger, skip, produksjonsutstyr eller varelager som kan stilles som sikkerhet for lån, vil FUB-ens aktiva i det store og hele ligge i de ansattes hoder, med mindre bedriften ikke alt har rukket å skaffe seg verdifulle intellektuelle rettigheter, og da i første rekke patenter.

En nærmere analyse av SkatteFUNN-statistikken synes å bekrefte at FUB-ene står overfor særskilte utfordringer. Dersom man legger til grunn at bedrifter som ikke er i skatteposisjon er mer presset finansielt enn de som er i skatteposisjon, er det slik at FUB-er har det vanskeligere enn andre foretak som driver FoU. Dette belyses ved å sammenlikne bedrifter som forsker litt med de som forsker mye (15% eller mer). Etter opplysninger fra Statistisk Sentralbyrå får omlag 60

% av SkatteFUNN bedriftene hele skattefordelen utbetalt kontant, fordi de ikke er i skatte-posisjon (mens om lag 40 % nyter godt av ordningen i form av redusert skatteinnbetaling). Som ventet er andelen bedrifter som får full utbetaling størst i de yngre årsklassene, for så å avta med økende alder. Analyserer man FUB-ene og de andre SkatteFUNN bedriftene hver for seg, får man et klart mønster: Blant FUB-ene er det vel 75 % av bedriftene som får hele SkatteFUNN-beløpet utbetalt kontant. Det tilsvarende tallet for bedriftene i samme aldersklasse, men som forsker mindre enn 15 % er tallet om lag 55 %.

Det synes rimelig å tro at det tar lengre tid før SkatteFUNN-bedrifter kommer i skatteposisjon enn oppstartsbedrifter som ikke driver FoU. Men dette har ikke vært undersøkt.

Den samfunnsøkonomiske lønnsomhet

Innledning

Selv om FUB-ene står overfor spesielle utfordringer, er det selvsagt ikke uten videre gitt at staten skal bidra til å løse de økonomiske problemene bedriftene står overfor. Mer fordelaktige Skatte-FUNN regler for FUB-er medfører et ekstra provenytnyt for staten, og er derfor i utgangspunktet en kostnad som hele samfunnet må bære.

Med dette som utgangspunkt kan det være på sin plass å minne om hvorfor det fra en samfunns-økonomisk synsvinkel er fornuftig at staten støtter næringslivets FoU-innsats, og hva slags støttenivåer som kan være berettiget.

Begrunnelsen for at det offentlige skal støtte næringslivets FoU er i all enkelhet at bedriftene, som må forholde seg til markedet, ellers vil forske mindre enn det samfunnet er tjent med. Det er altså en differanse mellom det som er markeds-messig lønnsomt og det som er samfunnsøko-nomisk lønnsomt. I økonomisk teori bruker man betegnelsen "markedssvikt" om dette. Nedenfor vil det bli gitt en kort forklaring på enkelte av faktorene som er årsaken til markedssvikt.

Kunnskapslekkasje

Når en bedrift satser på innovasjoner, vil den nesten aldri kunne tilegne seg den fulle verdien av innsatsen. Det skyldes for det første kunnskapslekkasjer. Når et nytt produkt eller tjeneste kommer på markedet, vil andre ofte kunne tilegne seg en del av den nye innsikten som ligger bak innovasjonen. Det industrielle retts-vern gir ingen fullgod beskyttelse i så henseende. De ansatte som har vært med på nyskapningen tar med seg kunnskapen når de flytter til en ny bedrift, slik at innsikten blir spredt til andre også denne veien.

Konsumentoverskudd og eksterne virkninger

I markeder med konkurranse vil verdien av innovasjonen ofte bli delt mellom bedriften og kundene. Dette skyldes at konkurransen er til hinder for å ta en pris som dekker hele innovasjonens verdi. Det blir et såkalt konsumentoverskudd som produsenten ikke kan tilegne seg. Bak den eksplosive utviklingen av PCer ligger det f.eks. mye FoU. Men denne har i første rekke kommet kunden til gode i form av lavere priser og bedre produkter. Det samme gjelder innen bilproduksjon. Fra en økonomisk synsvinkel representerer en deling av innovasjonens verdi normalt ikke et samfunnsøkonomisk problem. Men er det tale om innovasjoner knyttet til helse, sikkerhet eller miljø vil markedets betalingsvilje ofte bli lavere enn samfunnsverdien av innovasjonen skulle tilsi.

Risikobildet sett fra bedriftens synsvinkel

I tillegg til forholdene nevnt ovenfor, fremstår en del innovasjonsarbeid som risikabelt, sett fra den enkelte bedrifts synsvinkel. Selv om næringslivets FoU i gjennomsnitt er meget lønnsom, er det vanskelig å spå på forhånd hvilke prosjekter som vil lykkes teknologisk og i markedet. De fleste bedriftene engasjerer seg i et fåtall FoU-prosjekter. For dem fremstår derfor FoU-risikoen som mye høyere enn når man ser næringslivets FoU under ett. Bedriftene vil derfor, selv om de har tilstrekkelig finansiell evne til det, avstå fra prosjekter som er risikable fra en bedriftsøkonomisk synsvinkel, selv om de ut fra samfunnsøkonomiske hensyn burde vært gjennomført.

Risikobildet sett fra kapitalmarkedets synsvinkel

Forholdene nevnt i forrige avsnitt forplanter seg til kapitalmarkedet. Når en bank skal vurdere et lån til en bedrift som satser mye på FoU vil foretaket se risikabelt ut. Banken vil da enten stille krav om sikkerhet, noe mange kunnskapsintensive bedrifter ikke kan stille opp med, eller de vil kreve en så høy rente at bedriften synes det hele blir for dyrt. Tilsvarende vil investor ikke satse på en innovasjonsbedrift uten at han får aksjer til en så lav pris at de dekker opp for risikoen slik han ser den. Gründeren vil i mange tilfeller ikke akseptere slike vilkår. Resultatet kan bli at prosjekter som burde ha blitt gjennomført blir liggende, og at det pga. pengemangel settes for liten kraft inn i de FoU-prosjektene som tross alt realiseres.

Informasjonsasymmetri mv.

Problemet i forrige avsnitt forsterkes av det som kalles informasjonsasymmetri. Bedriftseieren er bedre i stand til å vurdere prosjektets risiko enn långiver eller investor. Når partene vurderer risiko forskjellig, vil vanskelighetene med å finne sammen øke. Foruten prosjektrisikoen som sådan, vil långiver og investor kunne oppleve en risiko knyttet til gründeren: Har denne de rette evnene til å lykkes, kan man stole på vedkommende, og er det fare for sykdom?

Innovasjonspolitikken

Innovasjonspolitikken går i stor grad ut på å kompensere for markedssvikten. Målsettingen er å få næringslivet til å øke sin FoU-innsats utover det som rene markedsmessige forhold skulle tilsi og utover det finansmarkedene gjør mulig. Hensikten er å redusere gapet mellom det som er lønnsomt privatøkonomisk og det som er lønnsomt samfunnsøkonomisk. Doseringen av virke-midlene, dvs. hvor tungt det offentlige bør bidra, må vurderes ut fra hvilken samfunns-økonomiske lønnsomhet tiltaket antas å gi.

Lønnsomheten av næringslivets FoU-generelt

Næringslivets FoU-innsats er gjennomgående meget lønnsom, selv om det er vanskelig å si med sikkerhet hvor lønnsom den er. Et rimelig tall i denne sammenheng er 25 % årlig avkastning for bedriften og 73 % årlig samfunnsavkastning, som er tall basert på en rekke internasjonale undersøkelser og som går fram av St.meld. nr. 20 (2004-2005) Vilje til forskning s. 88.

Lønnsomheten av bedre rammebetingelser for FUB-er

Det foreligger ikke tall som gir presis informasjon om hvor lønnsom FoU-innsatsen til FUB-er er.

I mangel av dette, legges det nøkternt til grunn at deres FoU- virksomhet over tid er minst like lønnsom som gjennomsnittet for næringslivet som helhet.

Det foreligger heller ikke undersøkelser som sier noe om hvor mye FUB'enes FoU-innsats vil øke pga. et skatteincentiv. En nøktern antagelse basert på internasjonale evalueringer er at FoU- innsatsen vil øke minst like mye som verdien av skatteincentivet.

Basert på disse nøkterne forutsetninger, vil satsingen på et utvidet skatteincentiv gi en meget god samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Det er flere forhold som kan tale for at forutsetningene ovenfor er for nøkterne, og at den samfunnsøkonomiske lønnsomheten vil være bedre enn det som er antydnet.

FUB-er har gjennomgående flere FoU-idéer de ønsker å forfølge enn de har penger til. Når de får et bedre skatteincentiv, vil deres økonomiske situasjon bli bedret, de vil lettere enn ellers kunne oppnå lån og investorer vil være mer villige enn ellers til å satse på bedriften. Disse forholdene skulle tilsi at FUB-ene vil øke sin FoU-innsats mer enn verdien av skatteincentivet. I forbindelse med evalueringen av SkatteFUNN er det opplyst at man vil se på om SkatteFUNN utløser mer FoU i FUB-er enn i de bedriftene som forsker for mindre enn 15%.

Mange FUB-er arbeider innefor nye teknologier og nye virksomhetsområder. Risikoen er stor, men gevinstpotensialet desto større. Over tid er det grunn til å

tro at deres FoU-innsats, nettopp fordi den ligger i kunnskapsfronten, har særlig stor samfunnsverdi.

Ved beregningen av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av næringslivets FoU er det flere forhold som ikke blir tatt i betraktning. Den ene er at mobiliteten blant særlig høyt kvalifisert personale i disse bedriftene bidrar til en betydelig spredning av kunnskap i samfunnet. Det øker forskningens verdi. Den andre faktoren er at et større innslag av FUB-er vil gjøre det mer attraktivt for unge mennesker å ta høy utdanning og doktorgrader. Dette bidrar til å øke verdien av samfunnets human-kapital.

Forslaget

Ut fra de forhold som er beskrevet, anbefaler Forum for Bioteknologi at FUB-er uavhengig av bransje skal få bedre rammebetingelser for sin FoU. Flere alternativer har vært vurdert, men det synes som en utvidelse av SkatteFUNN er den beste løsningen.

SkatteFUNN ble innført i 2002, og har vært meget godt mottatt av næringslivet. På bakgrunn av evalueringer av skatteincentiver i andre land, er det rimelig å tro at også SkatteFUNN vil få en positiv evaluering i forhold til samfunnsøkonomisk lønnsomhet og evnen til å stimulere næringslivet til økt FoU-innsats.

SkatteFUNN er utformet som et skattekreditt-system. Det innebærer at også bedrifter som ennå ikke er i skatteposisjon får støtte, som utbetales i forbindelse med skatteoppgjøret. Støttenivået er 20 % av FoU-kostnadene for små og mellomstore bedrifter, og 18 % for større bedrifter. Det er imidlertid et tak på SkatteFUNN, slik at det ikke blir gitt skattelette for egenutført FoU som overstiger kr 4 mill. og kr 8 mill. i samarbeidsprosjekter med godkjente forskningsinstitusjoner. Taket innebærer at ordningen har liten betydning for bedrifter som forsker mye. Flere bedrifter med mer enn 50 ansatte og som forsker mye, tar ikke umakken med å søke om SkatteFUNN støtte.

På bakgrunn av ovenstående foreslår Forum for Bioteknologi at SkatteFUNN-ordningen får et tillegg tilpasset FUB-er. Forslaget baserer seg bl.a. på beregninger foretatt av Statistisk Sentralbyrå, som har anslått hvilket proveny- tap ordningen vil medføre for staten på kort sikt.

Det er videre utarbeidet både lov- og forskriftstekst med merknader som konkretiserer hvordan forslaget kan utformes i praksis. Hovedpunktene i forslaget er:

- En definisjon av forskningsintensive unge bedrifter som små og mellomstore foretak som er 8 år eller yngre og som bruker minst 15 % av sine driftsutgifter til FoU.

- En heving av støttesatsen fra dagens 20 % til 30 % av de godkjente FoU-prosjektene.
- En vesentlig heving av taket i SkatteFUNN, som i dag er kr 4 mill. for egenutført FoU og kr 8 mill. for samarbeidsprosjekter

Virkninger av forslaget

Forslaget vil øke næringslivets FoU innsats.

Det er god grunn til å tro at forslaget vil føre til at det blir flere FUB-er i Norge enn før, og at de vil vokse raskere enn ellers. Dette vil bidra til et mer kunnskapsintensivt næringsliv enn i dag.

Staten vil på kort sikt få et årlig provenyrtap (se avsnitt 2.4) på om lag kr 470 mill. Dette vil være en god samfunnsøkonomisk investering. På lengre sikt vil økte skatteinntekter oppveie provenyrtapet.

Forslaget vil medføre at Norge blir skattemessig et gunstig land for FUB-er. Det vil redusere utflagging av slike bedrifter, og kunne virke positivt på etablering av utenlandske FUB-er i Norge.

2. Nærmere om forslaget

2.1 Innledning

EuropaBio, som er den europeiske bioindustriens organisasjon, har i flere år vært opptatt av at de offentlige støtteordningene for forskningsintensive bedrifter i bransjen er utilstrekkelige. Den har, i likhet med flere lands regjeringer og EU-Kommisjonen, vært bekymret for at Europa vil sakke akterut på bioteknologiens område, bl.a. fordi man ikke gir gode nok vekstvilkår for oppstarts-bedriftene. Det typiske innen denne industrien, som også omfatter farmasøytisk industri, er at det kan ta 10-15 år fra en idé blir unnfanget og til et nytt produkt er på markedet. Og den siste utprøvingen for å dokumentere at produktene er trygge, kan være svært kostbar.

Med dette som utgangspunkt har EuropaBio (den europeiske organisasjonen for bioteknologi-industriene) arbeidet for en endring av EUs statsstøtteregler slik at økt støtte til forskningsintensive unge bedrifter blir tillatt og for at flere land innfører liknende ordning som i Frankrike. Den bioteknologiske industrien har gjennom sine søsterorganisasjoner i Sverige, Finland, Norge og Estland deltatt i et EU støttet prosjekt for å arbeide for innføring av skatteinsentiver til forskningsintensive unge bedrifter. I Norge er det Forum for Bioteknologi, som er bioindustriens forening under Norsk Industri, som har deltatt i prosjektet. Prosjektet var vært ledet av Forum for Bioteknologis daglige leder Thor Amlie, med advokat Christian Hambro som utreder, støttet av en referansegruppe med utspring i Forum for bioteknologi.

Følgende personer har deltatt i referansegruppen: Adm. dir. Birger Sørensen, Bionor Immuno As, styreleder Forum for Bioteknologi og leder av referansegruppen, adm.dir. Ingrid Alfheim, BMI AS, spesialrådgiver Sigurd Gulbrandsen, Forum for Bioteknologi, professor Kaare Norum, MedCoast Scandinavia, Ph.D Jon Afseth, Carpe Diem AS, styreleder Johan C. Løken, BioInn, daglig leder Jan Solberg, Solberg Company AS og advokat Siv Øveraasen, NHO

Under arbeidets gang er det blitt klart at selv om de forskningsintensive unge bedriftene i bioindustrien møter særlige vanskeligheter, er problemstillingene bransjeuavhengige. Forslaget som fremmes i det følgende, gjelder derfor for alle forsknings-intensive unge bedrifter, uavhengig av teknologi eller hvilken gren av næringslivet det er tale om.

Det er en økende forståelse for at forskningsintensive unge bedrifter er særlig viktige for den økonomiske utviklingen på lengre sikt. På den annen side er det også økende erkjennelse om at slike bedrifter har større problemer med å klare seg enn etablerte foretak. Både Frankrike og Belgia har derfor nå innført spesielt gunstige skattebetingelser for FUB-er. I de nye reglene om statsstøtte for FoU vedtatt av EU-Kommisjonen høsten 2006 og gjennomført for EØS landene i

februar 2007, er det åpnet opp for en ny støtteordning for FUB-er. Dette er nettopp uttrykk for at Kommisjonen erkjenner behovet for særskilte tiltak overfor denne kategorien bedrifter.

I Norge er behovet for tiltak spesielt stort. Både den nåværende og forrige regjering har og hadde høye ambisjoner for utviklingen av norsk forskning, og ikke minst en betydelig økning i næringslivets forskning. Det lave volumet på næringslivets FoU skyldes flere forhold. En viktig årsak er næringsstrukturen som medfører et mindre innslag av forskningsintensive bedrifter enn i mange andre land. En annen forklaring kan være at de industrielle FoU-miljøene gjennomgående er for små og spredte til å kunne gi norsk FoU betydelige løft og til å bli så attraktive at eksterne investorer vil satse virkelig store penger på å utvikle dem videre.

I stor grad at det er et relativt få forskningsintensive bedrifter i Norge. En satsing på FUB-er vil kunne være et viktig bidrag til å endre næringsstrukturen på lengre sikt. Ved å gi den gode vilkår, vil forholdene bli lagt til rette for at innslaget av slike bedrifter øker.

En sterk satsing på FUB-er burde være et selvsagt element i en opptrapping av norsk forskning. Men den må skje parallelt med en videre opprustning av norsk grunnforskning innen prioriterte områder. Samfunnet får først full uttelling for sin grunnforskningsinnsats hvis man samtidig har et næringsliv som kan nyttegjøre seg den kompetansen som utvikles. Og omvendt, så vil en høyteknologisk industri kunne være en betydelig bidragsyter til utviklingen av grunnforskningen gjennom sin kunnskap, evne til å formulere problemstillinger og internasjonale nettverk. Ved å satse sterkere på FUB-er kan man stimulere positive FoU-spiraler, der næringsliv og forskning gjensidig forsterker hverandre.

2.2 Noen veivalg - Et tillegg til SkatteFUNN

Man kan benytte seg av mange forskjellige virkemidler for å stimulere FUBer. Forum for Bioteknologi har kommet til at det beste er å satse på bruk av skatteinsentiver, og ikke en støtteordning basert på søknad og konkurranse. Begrunnelsen for dette er at et riktig utformet skatteinsentiv er ubyråkratisk, forutsigbart og rettferdig.

FUB-er har gjennomgående behov for raske avgjørelser, og har sjelden en administrasjon som har kapasitet til å lage omfattende søknader som skal evalueres av andre. I det foreliggende tilfellet er det verken tale om å lage en støtteordning for visse teknologier eller for visse bransjer, men for alle bedrifter som har noen felles trekk. Det er derfor ikke behov for den spissingen av forskningsformål som man kan oppnå gjennom et ordinært forskningsprogram. Et skatteinsentiv burde ut fra dette være et velegnet virkemiddel.

SkatteFUNN er nå til evaluering, og resultatene vil i hovedtrekk bli kjent i løpet av 2007. Basert på evalueringer av utenlandske skatteincentiver, er det foreløpig grunn til å regne med at konklusjonen vil bli at ordningen alt i alt er positiv ved at den utløser samfunnsøkonomisk lønnsom FoU og får bedriftene til å forske mer. Denne forutsetningen ligger til grunn for forslaget vedrørende FUB-er som fremmes i dette notatet. Samtidig må det erkjennes at det å beskrive den helt nøyaktige virkningen av et skatteincentiv, eller for den slags skyld også direkte støtte til næringslivets FoU, ikke er mulig.

Det har vært argumentert for at SkatteFUNN burde omgjøres til en rettighetsbasert tilskott-ordning utenom skattesystemet, slik at statens kostnader blir mer synbare i statsbudsjettet og blir prioritert mot andre tiltak hvert år. Forum for Bioteknologi har ikke gått inn i denne problemstillingen, men mener at FUB-forslaget enkelt kan gjøres om til en tilskottsordning dersom det blir bestemt at SkatteFUNN skal omgjøres.

Skatteincentiver kan utformes på mange måter. En del land har flere parallelle skatteincentiver, mens Norge, bortsett fra adgangen til å gi fradragsberettigede gaver til forskning, bare har ett skatteincentiv. For å beholde det norske systemet enkelt, og for å unngå en uthuling av skatte-systemet, bygger FUB-forslaget på at man øker støttegraden og hever taket i ordningen. For øvrig blir det ikke innført noen endringer eller nye elementer i SkatteFUNN.

Flere bedrifter har pekt på at en ordning med fritak eller reduksjon i arbeidsgiveravgiften ville være bedre likviditetmessig enn SkatteFUNN. Det er riktig, fordi da får bedriftene fradrag gjennom hele året, mens de med SkatteFUNN må vente til skatteoppgjøret kommer året etter. På den annen side er det nå gjeninnført en differensiert arbeidsgiveravgift. Det er selvsagt ikke noen grunn til at FUB-er i distrikter med lav arbeidsgiveravgift skal ha dårligere FoU vilkår enn bedrifter som holder til i mer sentrale områder. På samme måte er det ikke grunn til at skattesystemet skal favorisere intern FoU fremfor innkjøpt FoU. Ut fra disse grunner er det derfor ikke foreslått at en FUB-ordning skal knyttes til arbeidsgiveravgiften.

For ordens skyld nevnes det at man kunne gi samme FUB-fradrag til bedrifter uavhengig av hvilken arbeidsgiversone de er i. Og man kunne, slik som i Østerrike, også gi fradrag for arbeidsgiveravgift knyttet til innkjøpt FoU. Men slike regler er noe kompliserte og ville representere noe nytt, uten at fordelene er betydelige.

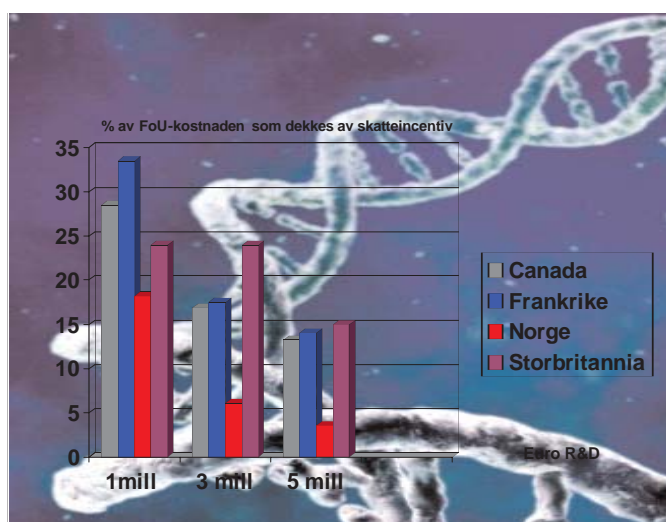
2.3 Svakheter ved dagens SkatteFUNN

Selv om SkatteFUNN er en populær ordning i næringslivet, har den også flere svakheter som virkemiddel.

For det første er støttenivået på 18- 20 % relativt lavt. Hervikutvalget (jfr. NOU 2000:7) som foreslo SkatteFUNN, la opp til en støttesats på 25 %. Flere land har støttesatser for FoU som ligger høyere enn SkatteFUNN, jfr. nedenfor. Det vises også til at en støttesats på 30 % for SMB-er anses som uproblematisk ut fra de nye statstøttereglene for FoU som EU nylig har vedtatt. Under nærmere angitte vilkår kan det etter disse reglene faktisk gis støtte opp til 50-60 % av kostnadene til utviklingsprosjekter.

Dernest er SkatteFUNN utformet som et tiltak som først og fremst kommer de helt små bedriftene til gode. Det er gjort ved at det ikke blir tatt hensyn til intern FoU over kr 4 mill. pr år (Og opp til kr 8 mill. kroner ved samarbeid med godkjent forskningsinstitusjon). Dette medfører at støttesatsen synker fra 20 % til 10 % hvis bedriften forsker for kr 8 mill. pr år, og ned til 5 % ved FoU opp til kr 16 mill. pr år.

Dette innebærer for mange FUB-er at SkatteFUNN blir stadig mer uinteressant etter hvert som bedriften vokser. Et slikt system er ikke fornuftig hvis målsettingen er et større innslag av robuste forskningsintensive bedrifter i Norge. For bedrifter som forsker en god del, anses faktisk SkatteFUNN for å ha så marginal betydning at de ikke benytter seg av ordningen. Det er således nesten ingen bedrifter med 50 ansatte eller mer som benytter seg av SkatteFUNN. For å illustrere situasjonen sammenliknet med andre land, vises det til fig.1 nedenfor som illustrerer hvordan skatteincentivet slår inn for bedrifter etter hvert som de øker sin forskningsinnsats. Figuren er laget av prosjektets svenske partnere.

Hervik-utvalgets begrunnelse for taket i SkatteFUNN-ordningen var at skatteincentivet i første rekke skulle være en stimulans for å få småbedrifter til å forske, eller forske noe mer enn ellers. Tanken var at det parallelt med innføring av SkatteFUNN skulle iverksettes andre tiltak myntet på de noe større bedriftene og på stimulering av næringsrelevant forskning ved universiteter og forskningsinstitutter.

Syv år etter Hervik-utvalgets innstilling må man bare konstatere at næringslivets FoU som andel av BNP ikke har økt, men faktisk har gått ned målt i faste kroner etter år 2000. Ser man bort fra innføringen av SkatteFUNN og etableringen av ordningen med Sentre for Forskningsbasert Innovasjon, har lite skjedd som kunne stimulere næringslivets FoU-innsats. Samtidig innfører flere og flere land skatteincentiver for FoU som til dels er gunstigere enn de norske. Og erfaring-ene med SkatteFUNN har vært meget positive. Disse forholdene tilsier en ny giv for å sikre FUB-er bedre økonomiske rammebetingelser enn i dag gjennom en videre utvikling av Skatte-FUNN., utover det som opprinnelig var hensikten.

På denne bakgrunn foreslås det at SkatteFUNN endres slik at FUB-er får en høyere støttesats enn i dag, og at taket i SkatteFUNN heves vesentlig. Denne reformen er ikke ment som et alternativ til en videre satsing på den direkte tilskuddsordningen Brukerstyrte Innovasjonsprosjekter (BIP) som er administrert av Norges Forskningsråd. Men BIP-er bør komme på toppen av en FUB ordning der det gjør seg gjeldende spesielle behov, og for de prosjekter som er så store og risikable at bedriften bør få mer støtte enn FUB-ordningen innebærer.

2.4 Provenyberegninger foretatt av Statistisk Sentralbyrå

2.4.1 Forutsetninger

En FUB-ordning vil gi god samfunnsøkonomisk lønnsomhet selv om den medfører inntektstap for staten. Det er likevel riktig å se på hvor store inntekter staten går glipp av på kort sikt, selv om FUB-ordningen på lengre sikt vil kunne gi høyere skatteinntekter. En slik analyse kan nemlig få fram om inntektstapet står i et rimelig forhold til andre offentlige satsinger på FoU, og kan ha betydning for detaljutformingen av systemet. Med dette som utgangspunkt har prosjektet engasjert Statistisk Sentralbyrå (SSB) til å foreta beregninger av provenyvirkningen av de mest aktuelle alternativene.

SSB har tatt utgangspunkt i SkatteFUNN-statistikken for 2004. Det var da 4 159 bedrifter med godkjente prosjekter i SkatteFUNN-ordningen. Skiller man ut de bedriftene som i 2004 forsket 15 % av omsetningen eller mer, var det 1 757 slike foretak som var 10 år eller yngre, 1 423 som var yngre enn 8 år og 1 119 som var yngre enn 6 år.

Beregnet proveny tap med dagens SkatteFUNN-regler utgjorde for de tre aldersgruppene henholdsvis kr 759 mill., kr 628 mill. og kr 493 mill. Det er grunn til å peke på at beregnet proveny tap er høyere enn det faktiske proveny tapet. Forskjellen skyldes at en del prosjekter forsinkes, ikke blir gjennomført, eller at kostnadene blir mindre enn forutsatt. Ligningstallene ligger vel 15 % lavere enn de beregnede SkatteFUNN tallene tilsier. For alle bedrifter i SkatteFUNN var det faktiske samlede proveny tapet kr 1 301 mill., mens det ut fra de godkjente søknader var anslått et proveny tap kr. 1 576 mill.

Beregningen av proveny tapet nedenfor er statistisk i den forstand at man ut fra 2004-tallene setter inn høyere prosentseter og høyere tak, og så ser hvor mye proveny tapet vil øke. Når Skatte-FUNN gjøres gunstigere, vil det føre til økt FoU-innsats og en tilsvarende økning i SkatteFUNN- støtten. I tillegg vil en del bedrifter som i dag ikke er interessert i SkatteFUNN benytte seg av en bedre ordning. Disse forholdene vil føre til et høyere proveny tap enn en statistisk beregning tilsier. På den annen side ligger det faktiske proveny tapet gjennomgående om lag 15 % lavere enn det anslåtte proveny tapet. I sum kan man nøkternt regne med at disse effektene oppveier hverandre, slik at den statistiske beregningen skulle gi en god indikasjon på det reelle økte proveny tapet de første årene.

2.4.2 Resultater (bedrifter 8 år gamle eller yngre)

Beregningene nedenfor er basert på det anslåtte proveny tapet for 2004. I årene etterpå har volumet i SkatteFUNN-ordningen gått noe ned. Etter anslag fra Norges Forskningsråd, som administrerer ordningen, ligger 2006 tallene om lag 20 % lavere enn i 2004. Det ser for tiden ikke ut til å bli noen vekst i 2007. Ut fra dette, synes det riktig å anslå proveny tapet for FUB-ordningen til om lag 80 % av det beregningene basert på 204 tallene indikerer. Tallene nedenfor er altså høyere enn det man for tiden bør regne med.

SSB har på oppdrag foretatt beregninger av proveny tapet knyttet til ulike alternative FUB-ordninger i forhold til tre aldersgrupper FUB-er, 10 år og yngre, 8 år og yngre og 6 år og yngre. Hovedalternativet som presenteres er 8 års klassen. Beregningene gjelder for bedrifter med opp til 50 ansatte. Tar man med bedrifter mellom 50 og 250 ansatte, blir proveny tapet høyere, jfr. nedenfor.

Med dagens ordning var proveny tapet av SkatteFUNN for disse bedriftene i 2004 beregnet til kr 628 mill. Å heve støttesatsen (men ikke taket) fra dagen 20 % til 25 % ville øke proveny tapet med kr 157 mill. Å øke satsen til 30 % ville medføre et ekstra proveny tap på kr 314 mill., og å øke den videre til 35 % ville medføre et ekstra proveny tap på kr 471 mill.

Dersom man uten å endre støttesatsen hever taket for egenutført FoU fra kr 4 mill til kr 8 og til kr 16 mill. for innkjøpt FoU, blir det økte proveny tapet knyttet

til bedrifter 8 år eller yngre kr 84 mill. Heves taket ytterligere til kr 12/24, 24/48 og til 50/100 mill. blir det økte provenytapet henholdsvis kr 101, 109 og 114 mill.

Virkningen av en kombinert økning av støttesatsen og heving av taket blir naturligvis større enn summen av hver endring isolert. Det skyldes at en høyere støttesats da blir beregnet på et større FoU-volum. Ved 25 % støttesats, vil en heving av taket til kr 8/16 og videre opp til 50/100 mill, medføre et økt provenytap på kr. 262 mill til kr. 300 mill. Ved en 30 % støttesats og et tak på kr. 8/16 og videre opp til kr 50/100 mill. blir provenytapet henholdsvis kr. 440 mill. og kr 486 mill.

Hvis man tar utgangspunkt i en støttesats på 30 % og et tak på kr 50/100 mill. og utvider bedriftsgrunnlaget til dem som er 10 år eller mindre, vil provenytapet øke fra kr 486 til kr 580 mill. Provenytapet blir redusert til kr 380 mill. hvis man begrenser ordningen til bedrifter 6 år eller yngre.

I tallene ovenfor er det ikke regnet med bedrifter med mellom 50 og 250 ansatte. Ut fra FoU-statistikken vil et støttenivå på 30 % og tak på kr 50/100 mill. medføre et ytterligere provenytap på ordningen på ca kr. 100 mill. Det er 12-15 bedrifter i denne gruppen.

Det minnes avslutningsvis om at beregningene, som nevnt innledningsvis i dette avsnittet, er gjort ut fra 2004 tallene, som ligger om lag 20% over 2006 tallene for SkatteFUNN.

5. Valg av løsning

Et tillegg til SkatteFUNN for FUB-er kan bestå av ulike elementer, og de kan doseres i mange kombinasjoner. Utfordringen er å finne fram til løsninger som er enkle å forstå og praktisere, som fremmer målsettingene man har, og som antas å gi god samfunnsøkonomisk effekt.

Støttesats

Det finnes så vidt vites verken teori eller empiri som gir svar på hvilket støttenivå et skatteincentiv bør ligge på. Støttenivå må fastsettes ut fra hvilke forskningspolitiske utfordringer et land står overfor, hva målsettingen er for ordningen, og hvilke andre offentlige virkemidler som eksisterer til støtte for næringslivets FoU og hva de offentlige budsjettene kan tåle.

ESA har i 2007 fastsatt nye regler for støtte til næringslivets FoU- innsats. Disse ligger gjennom-gående noe høyere enn det som gjaldt tidligere. Det er opp til nasjonalstaten å bestemme seg for hvor langt den vil utnytte frihetsgradene som rammeverket nå setter. For SMB-er (færre enn 250 ansatte) kan det bli gitt

støtte opp til 60% for "industrial research" og opp til 35% for "experimental development.". For småbedrifter (færre enn 50 ansatte) er grensene henholdsvis 70 % og 45%. For store bedrifter ligger støttenivået på henholdsvis 50% og 25 %. Støttenivåene kan være enda høyere der flere bedrifter samarbeider om et prosjekt eller det er samarbeid med en forskningsinstitusjon. For FUB-er 6 år eller yngre er det adgang til å gi engangsstøtte på opp til Euro 1 mill, selv om denne støtten skulle medføre at terskelverdiene ovenfor blir overskredet.

Forutsetningen er at FUB-ordningen skal kunne brukes både til forskning og til utvikling. Ordningen skal forbeholdes SMB. Etter ESAs regler om statsstøtte vedrørende FoU, er høyeste tillatte generelle støttesats for utviklingsarbeid 35 %. Dette bør derfor være det øvre nivået man kan tillate for en FUB-ordning. Spørsmålet blir da hvor man skal legge seg mellom dagens 20 % og det øvre tillatte nivået på 35 %.

Man skal være varsom med å gjøre FoU for billig for bedriftene. Dette kunne redusere kostnadsbevisstheten. En FUB som ikke er i skatteposisjon, og det gjelder de fleste av dem, vil ved høyeste aktuelle støttenivå måtte betale 65 % av FoU'en av egen kasse. Med en så stor egenandel er det grunn til å tro at bedriftens kostnadsbevissthet fortsatt vil være stor.

Det er også grunn til å regne med at skatteincentivets evne til å utløse mer FoU avtar etter hvert som støttenivået blir høyere. Antakelig har et flertall av FUB-ene et ønske om å gå raskere fram i sin FoU-virksomhet og engasjere seg i flere prosjekter enn det økonomien tillater, selv ved en FUB-ordning på 35 %. En FUB-ordning vil gjøre det lettere for bedriftene å skaffe mer egenkapital og låne penger. Ut fra de nevnte forhold er det lite sannsynlig at en FUB-ordning på 35 % vil ha noen vesentlig mindre utløsende effekt enn en støttesats på for eksempel 25 %.

Ut fra de momentene som er nevnt ovenfor, står man i utgangspunktet nokså fritt med hensyn til hvor støttenivået skal legges. Valg av løsning vil måtte bero på et skjønn. Skal det være noen hensikt med en FUB-ordning må den innebære noe nytt som monner. Hvor mye man vil satse, beror i noen grad på hvor viktig man synes det er med en kraftfull satsing for å støtte FUB'er. Ut fra FUB-enes viktige rolle mht. til å skape et mer forskningsintensivt næringsliv for fremtiden, har prosjektet på skjønsmessig grunnlag kommet til at valget bør stå mellom en støttesats på 30 % og 35%. En økning fra 20 % støtte til 30 % støtte vil føre til at Norge har et meget konkurransedyktig regime for FUB'er. Prosjektet mener det vil være best å vinne erfaringene med et slikt forslag før man eventuelt vurderer enda sterkere støtte for utvalgte bedrifter.

For å stimulere til økt samarbeid med forskningsinstitusjoner og mellom bedrifter, kunne man tenke seg et tillegg til den generelle støttesatsen på 5 %. På den ene siden er det grunn til å tro at slike samarbeidsprosjekter gir særlig god kunnskapsspredning i samfunnet, noe som øker forskningens verdi. På den annen side medfører samarbeidsprosjekter ekstra kostnader som man kunne kompensere for ved en høyere støttesats. For å beholde forslaget så enkelt som mulig, og i påvente av hva evalueringen av SkatteFUNN vil gi av opplysninger om samarbeidsprosjekter, er et forslag om tillegg til den generelle støttesatsen ikke tatt med i denne omgang.

En økning av SkatteFUNN- støtten fra 20% til 30% kan virke meget betydelig. Det må da minnes om at de nye statsstøttereglene for FoU som er fastsatt av EU og som også gjelder for Norge, åpner opp for høyere generelle støttenivåer, og at disse kan økes ytterligere når det er tale om samarbeidsprosjekter. I forhold til de nye EU-reglene om støtte til næringslivets FoU er forslaget mao. relativt forsiktig,

Taket

Taket i SkatteFUNN gjør at ordningen blir stadig mindre interessant etter hvert som en bedrift øker sin FoU-innsats. SkatteFUNN er derfor ikke et virkemiddel til hjelp for FUB-er som begynner å vokse fra å være mikro-firmaer til noe mer. Målsettingen med en FUB-ordning er å stimulere til fremvekst av flere robuste forskningsintensive bedrifter av noen størrelse. Da er det opplagt at taket i SkatteFUNN må heves vesentlig.

Basert på en støttesats på 30 % vil en heving av taket til kr 8 mill. for egenutført og kr 16 mill. for innkjøpt FoU (Ut fra de relativt høye SkatteFUNN-tallene for 2004) medføre et økt provenyrtap på kr 136 mill. Flytter man taket til kr 50/100 mill. vil hevingen koste kr.172 mill. Valg av løsning her er for en stor del et spørsmål i hvilken grad de største FUB-ene (som pr. definisjon er smb-er) skal nyte godt av løsningen.

Et stilisert eksempel kan illustrere dette. Det forutsettes at antall FoU-ansatte i bedriften er 15 %, at personal-kostnaden utgjør kr.800 000 pr FoU-ansatt , og at materialer mv. kommer i tillegg med 15%. Da vil årsverk- kostnaden være kr. 920.000. En bedrift med henholdsvis 50, 100, 200 og 250 ansatte vil da ha kostnader til egenutført FoU på kr. 7,9/ 15,8/ 31,6/ 39,5 mill. Et tak på kr. 8 mill vil gi god hjelp til bedrifter med opp til 50 ansatte, mens et tak på kr. 16 mill vil passe bra for bedrifter opp til 100 ansatte, mens et tak på over kr. 40 mill vil sikre god støtte til alle FUBer. Et høyt tak vil for øvrig være vesentlig for farmasøytiske bedrifter, der kostnadene med klinisk utprøving ligger meget høy.

Skal FUB-ordningen få noen særlig effekt, synes det nokså klart at bedrifter opp til 100 ansatte bør nyte godt av ordningen for all den FoU-virksomheten den

utfører. Målsettingen med ordningen er nettopp å stimulere fremveksten av flere robuste FUB-er. For bedrifter over 100 ansatte, kan det på den ene siden sies at det koster nokså lite (kr 40 mill) å heve taket så mye at de nyter godt av løsningen fullt ut. På den annen side kan man si at disse bedriftene kanskje har særlige forutsetninger for å samarbeide med forskningsinstitusjoner, og derfor bør sette bort en del av sin FoU for å nyte godt av FUB-ordningen for hele sin FoU-aktivitet. I lys av at forskjellen i provenyrtap på et relativt lavt tak og et høyt tak er nokså begrenset, foreslås det at det taket settes høyt. På skjønsmessig grunnlag foreslås det en ordning som vil sikre FUBer med 20 % forskningsandel og 250 ansatte får fullt FUB-fradrag på egenutført forskning. Dette tilsier et tak på om lag kr. 45 mill. for egenutført FoU.

Bedrifter bør få velge hvor mye FoU de vil utføre selv, og hvor mye de vil kjøpe inn. FUB-ordningen bør derfor også omfatte innkjøpt FoU. Bedrifter bør således kunne fylle rommet under taket på kr. 45 mill. med den kombinasjon av egenutført og innkjøpt FoU som de finner mest hensiktsmessig.

En vesentlig heving av taket for for FUB-ordningen, som også kan benyttes til innkjøpt FoU, er ikke helt uproblematisk. Teoretisk kunne man tenke seg at en utenlandsk bedrift oppretter et norsk datterselskap med minimal aktivitet, der hensikten er å benytte FUB-støtten for å kjøpe FoU fra forskningsinstitusjoner som morselskapet skal benytte. I prinsippet skal dette imidlertid ikke skje. FUB-støtten er knyttet til fradragsberettigete kostnader bedriften har. FoU for morselskapet er ikke fradragsberettiget. Det må vurderes nærmere om dette er tilstrekkelig for å hindre misbruk av FUB-ordningen, men dette er ikke gjort i denne omgang.

Aldersgrensen for FUB-ordningen

Hvilken aldersgruppe av bedrifter som skal omfattes av ordningen beror på et skjønn. I EUs ordning er aldersgrensen 6 år. I den franske ordningen er aldersgrensen 8 år, og i den belgiske 10 år. I noen bransjer, for eksempel i farmasi, er en 8 års grense trolig litt knapp i forhold til det typiske utviklingsforløpet og behovet for støtte. I IKT-næringen kan kanskje 8 år være i lengste laget. Det bør imidlertid være en felles regel for alle bransjer. På skjønsmessig grunnlag foreslås det en 8 års grense.

Man kan på samme måte diskutere hvilke bedrifter som kan sies å være forskningsintensive. I mangel av gode grunner til noe annet, er det nærliggende å legge seg på samme norm som EU, Frankrike og Belgia, dvs. at definisjonen dekker bedrifter der minst 15 % av driftskostnadene er FoU.

6. Konsekvenser av forslaget

Forslaget vil føre til at næringslivets forskningsinnsats vil øke med mer enn statens provenytab.

Forslaget vil gi god samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Forslaget vil gi god bedriftsøkonomisk lønnsomhet og derfor etter hvert også økte skatteinntekter.

Ordningen vil føre til et større innslag av FoU-intensive bedrifter og at slike bedrifter blir større enn ellers. Dette vil virke positivt på innovasjonsklimaet i Norge, og vil føre til stimulering av forskningsmiljøene og større utbytte av den frie forskningen i forskningsinstitusjonene.

I internasjonal sammenheng vil FUB-ordningen være attraktiv. Norge vil bli et godt sted å være for så vel norske som utenlandske FoU-bedrifter. Man vil holde på mer av forskningen i Norge, og kanskje tiltrekke seg noen utenlandske FoU-bedrifter.

Forslaget vil innebære et økt provenytab for staten på om lag kr 470 mill. Dette tallet bygger på beregningene foretatt i avsnitt 2.4 ovenfor, men redusert med 20 % for å korrigere for at 2004 tallene ligger over 2006 tallene, og trolig også vil ligge tilsvarende mye over 2007 tallene.

Den foreslåtte ordningen vil medføre noe økte administrative kostnader. Når støttenivået blir høyere og taket heves, bør Forskningsrådet (som forvalter SkatteFUNN-ordningen) bruke flere ressurser på godkjenningen av de større prosjektene, slik at man øker sikkerheten for at det ikke blir gitt godkjenning til arbeider som reelt er en del av den regulære driften uten å være FOU. På samme måte vil det være behov for økt tilsyn med at bedriftene benytter seg av ordningen i samsvar med regelverket. På skjønnsmessig grunnlag anslås det økte administrative kostnader på kr. 10-15 mill pr. år. Dette vil fortsatt være et lavt tall sammenliknet med administreringen av direkte virkemidler

Den foreslåtte ordninger må etter dagens regler notiseres og godkjennes av ESA. Dette vil trolig ikke medføre vesentlige problemer.

Forslaget må følges opp med en endring av Skatteloven (vedlegg 1) og tilhørende forskrift (vedlegg 2).

Vedlegg 1

Forslag til endring av Skatteloven

1 Endring i lovtekst

(Endringer i kursiv)

§ 16-40. Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU-fradrag)

(1) Skattyter som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 18 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt etter bestemmelsene i denne paragraf. Det gis fradrag med 20 prosent når virksomheten oppfyller vilkår med hensyn til salgsinntekt, balansesum, antall ansatte og uavhengighet. Vilkårene og tidspunktet for oppfyllelse av disse fastsettes av departementet i forskrift.

(1a) Skatteyter som er en liten eller mellomstor bedrift med kostnader til forskning og utvikling som overstiger 15 % av driftsutgiftene gis fradrag i skatt og trygdeavgift for 30 % av kostnadene når virksomheten oppfyller vilkår med hensyn til alder og selvstendighet.

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 4 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd

b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 8 millioner kroner i inntektsåret.

c. For Skatteyttere som omfattes av 1(a) er fradraget begrenset til forsknings- og utviklingsprosjekt begrenset til kr 45 millioner kroner i inntektsåret. Prosjekt som varer i flere år kan samlet sett ikke få mer støtte enn kr 60 mill.

(3) Det kan også gis fradrag etter annet ledd ved samarbeidsprosjekter mellom flere skatteytere når prosjektet er godkjent av Norges forskningsråd. Ved slike prosjekter gjelder kostnadsrammen pr. prosjekt, fordelt på deltakerne etter deltakerandel.

(4) For selskap som nevnt i § 2-2 annet ledd gjelder kostnadsrammen også for selskapet.

(5) I konsern etter aksjeloven § 1-3 og allmennaksjeloven § 1-3 skal prosjekter med innbyrdes sammenheng behandles som ett prosjekt. Fradragsgrunnlaget behandles da som i tredje ledd annet punktum.

(6) Overstiger fastsatt fradrag den utliknede skatt, skal det overskytende beløp utbetales ved avregningsoppgjøret etter skattebetalingsloven.

(7) Departementet kan gi forskrift til gjennomføring og utfylling av denne paragraf, herunder gi regler om godkjenning av prosjekter og institusjoner, om hva som regnes som forsknings- og utviklingskostnader og om saksbehandlings- og klageregler for godkjenningsordningen.

2. Merknader til lovforslaget

2.1 Videreføring av SkatteFUNN

Den foreslåtte ordningen for Forskningsintensive unge bedrifter innebærer en utvidelse av SkatteFUNN-ordningen både mht. støttenivå og ved at taket i ordningen mht. hvor store FoU-kostnader som kan inngå i beregningsgrunnlaget er hevet. Men ellers gjøres det ikke endringer i SkatteFUNN-ordningen

2.2 Avgrensning

FUB-ordningen reiser en del avgrensningsspørsmål. I forslag til endret forskrift er det foreslått hvordan disse avgrensningsspørsmålene kan løses. Flere av elementene er hentet fra de tilsvarende franske og belgiske ordningene. Det er viktig at de nye bestemmelsene er bygget opp på en måte som på den ene siden gir den tiltenkte effekten, men på den annen side at ordningen ikke kan misbrukes. Forslag til regler for å ivareta denne balansen trenger nærmere diskusjon og videre bearbeiding. Reglene må på dette punktet altså ikke betraktes som et endelig forslag, men mer som en illustrasjon på mulige løsninger av aktuelle problemstillinger.

2.2 Omsetning eller driftsutgifter som beregningsgrunnlag?

FoU-begrepet som brukes i FUB-ordningen er den samme som for SkatteFUNN-ordningen for øvrig. Det kan diskuteres om prosentandelen skal regnes ut fra virksomhetens driftsutgifter eller omsetning. Så lenge virksomheten går med driftsunderskudd, vil det i praksis bli liten forskjell. Når virksomheten begynner å gå med driftsoverskudd, vil en ordning som knytter seg til omsetning innebære et noe høyere krav til FoU-innsatsen enn om ordningen ble knyttet til driftsutgiftene. Dette kan synes rimelig ut fra at bedrifter som har et driftsoverskudd i utgangspunktet har større muligheter for å holde sin FoU-innsats på 15% enn de

som går med underskudd. På den annen side ville det være uheldig med en regel som stimulerer bedrifter til å holde omsetningen nede. Ut fra dette, er det lagt til grunn at det er FoU-andelen i forhold til driftsutgiftene som skal være det avgjørende.

Hva enten man velger å knytte ordningen til omsetning eller til driftsutgifter, må regelverket utformes slik at foretakene ikke kan oppnå en gunstig FoU-brøk ved å skyve omsetning eller driftsutgifter over i andre selskaper, se nærmere om dette i forslaget til forskrift.

2.4 Forholdet til statsstøttoreglene

Slik ordningen er utformet, vil den være å regne som statsstøtte etter EØS-avtalen. Den må da notiseres til ESA og ikke iverksettes før den er godkjent.

Det er grunn til å anta at ordningen vil bli godkjent av ESA. For det første har EU erkjent at det gjør seg gjeldende markedssvikt i forhold til FUB-er som berettiger statstøtte. En støttesats på 30 % ligger godt innenfor de aksepterte terskelverdiene i ESAs veiledning om statsstøtte til FoU. Selv om en støtteordning er godkjent av ESA, er det ikke adgang til å gi støtte til noe enkelt-prosjekt pr bedrift utover EUR 7,5 mill uten individuell notifisering. Det er derfor lagt inn en begrensning i lovteksten, nemlig at FUB-ordningen ikke må medføre en samlet støtte til et (fleråring) prosjekt over kr 60 mill. pr bedrift.

Vedlegg 2

Forslag til endring i forskrift om skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling.

1 Forslag til forskriftsendring

(Endringer i kursiv)

16-40. Skattefradrag for kostnader til forskning og utvikling (FoU-fradrag) §16-40-1. Anvendelsesområde

Bestemmelsene i §16-40 gjelder ved krav om fradrag i skatt og trygdeavgift for kostnader til egenutført og innkjøpt forsknings- og utviklingsprosjekt.

§16-40-2. Definisjon av forsknings- og utviklingsprosjekt (FoU)

(1) Med forsknings- og utviklingsprosjekt i skatteloven §16-40 forstås et avgrenset og målrettet prosjekt med sikte på å fremskaffe ny kunnskap, informasjon eller erfaring som antas å være til nytte for bedriften i forbindelse med utvikling av nye eller bedre produkter, tjenester eller produksjonsmåter. Videre omfattes virksomhet der resultatene fra industriell forskning omsettes i en plan, et prosjekt eller et utkast til nye forbedrede produkter, produksjonsprosesser eller tjenester, samt utvikling av en første prototype eller pilotprosjekt som ikke kan utnyttes kommersielt.

(2) Alminnelig bedriftsorientert produktutvikling uten forskningspreg omfattes ikke, herunder prosjekter som:

- a. har karakter av løpende drift,
- b. omfatter modifikasjon av bedriftens produkter, tjenester eller produksjonsmåter, når dette ikke fordrer utvikling av ny kunnskap eller bruk av eksisterende kunnskap på nye måter,
- c. hovedsakelig omfatter organisasjonsutvikling, opplæring eller kvalitetssikring,
- d. i det vesentligste er kunde- eller markedsundersøkelser,
- e. består i installasjon eller tilpasning av innkjøpt produksjonsutstyr,
- f. går ut på å kopiere eller konstruere produkter andre har skapt,
- g. kan karakteriseres som kunstneriske, musikalske, filmatiske, litterære eller lignende,
- h. består i å lage anlegg for produksjon,
- i. går ut på å erverve, oppføre eller utbedre fast eiendom, kjøretøy, skip eller fly,
- j. har til formål å lete etter eller å påvise mineralske forekomster, naturressurser eller lignende, med mindre det dreier seg om å utvikle nye avanserte teknikker som kan patenteres,

- k. utgjør bedriftens kontingenter, eller andeler til finansiering av fellesforskning der hvor dette ikke er knyttet til gjennomføring av et konkret samarbeidsprosjekt hvor bedriften er aktivt involvert.

§16-40-3. Definisjon av forskningsinstitusjon

Med forskningsinstitusjon menes institusjon som har til formål å utføre forsknings- og utviklingsarbeid og som regelmessig driver vitenskapelig publisering eller arbeider systematisk med åpen teknologi- og kunnskapsspredning.

§16-40-4. Godkjenning av prosjekter og forskningsinstitusjoner mv.

(1) Norges forskningsråd godkjenner om det planlagte prosjekt innebærer forsknings- og utviklingsarbeid som omfattes av ordningen og godkjenner forskningsinstitusjoner, herunder utenlandske forskningsinstitusjoner.

(2) Søknad om godkjenning må inneholde alle nødvendige opplysninger for at Norges forskningsråd skal kunne ta stilling til om prosjektet eller forskningsinstitusjonen oppfyller vilkårene i lov og forskrift. Søknad skal sendes på skjema fastsatt av Norges forskningsråd.

(3) Søknad om godkjenning av prosjekt som mottas av Norges forskningsråd før 1. september skal realitetsbehandles innen utløpet av søknadsåret. Tidspunktet for avslag på søknad om godkjenning av prosjekt i første instans legges til grunn etter §16-40-6 annet ledd siste punktum dersom det er søkt før søknadsfristen og det særskilte klageorganet godkjenner prosjektet etter klage fra skattyter, jf. §16-40-9 tredje ledd. Norges forskningsråd kan gi regler om rekkefølge for behandling av søknader som mottas etter søknadsfristen i søknadsåret.

§16-40-5. Definisjon av små og mellomstore bedrifter (SMB)

(1) Skattyter som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 20 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt dersom virksomheten oppfyller følgende vilkår:

- a. virksomheten har færre enn 250 ansatte,
- b. virksomheten har en årlig salgsinntekt som ikke overstiger 40 millioner euro, eller en årlig balansesum som ikke overstiger 27 millioner euro, og
- c. oppfyller kravet til uavhengighet som nevnt i annet ledd.

(2) Virksomheten anses ikke som uavhengig dersom 25 prosent eller mer av kapitalen eller stemmerettighetene er eid av ett eller flere foretak som ikke oppfyller vilkårene i første ledd. Begrensningen kan overskrides dersom virksomheten er eid av offentlige investeringselskaper, venture-selskaper eller institusjonelle investorer forutsatt at disse ikke har kontroll over virksomheten enten indi-

viduelt eller samlet. Det samme gjelder hvor kapitalen er spredd på en slik måte at det er umulig å avgjøre hvem som kontrollerer denne, og virksomheten erklærer at den ikke er eid med 25 prosent eller mer av ett eller flere selskaper i fellesskap som faller utenfor definisjonen i første ledd.

(3) Ved avgjørelsen av om kravet til salgsinntekt eller balansesum er oppfylt legges virksomhetens siste godkjente årsregnskap til grunn. For nystartet virksomhet hvor det ennå ikke foreligger godkjent årsregnskap legges det til grunn et pålitelig anslag fastsatt i løpet av året.

(4) Ved avgjørelsen av om kravet med hensyn til antall ansatte er oppfylt legges gjennomsnittlig antall årsverk i virksomheten i siste avsluttede regnskapsår til grunn.

(5) Ved omregning fra euro til norske kroner legges det til grunn den omregningskurs som fastsettes av EFTAs overvåkningsorgan (ESA) ved starten av hvert nytt kalenderår i henhold til kapittel 33 .1 i ESAs retningslinjer for statsstøtte.

§ 16-40-5a. Definisjon av forskningsintensive bedrifter som omfattes av § 16-40 (1a)

(1) Skatteyster som er en liten eller mellomstor bedrift som driver virksomhet gis fradrag i skatt og trygdeavgifter for 30 prosent av kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt dersom:

- a. Skatteyster i samsvar med annet ledd bruker 15 % eller mer av sine driftsutgifter på FoU-prosjekter som er godkjent etter denne forskriften
- b. virksomheten er 8 år eller yngre, slik som fastsatt i tredje ledd
- c. oppfyller kravet til uavhengighet som nevnt i fjerde ledd

(2) Kravene i a-c må være oppfylt i det skatteåret fradraget gjelder for. Dersom vilkåret i punkt a eller c ikke lenger er oppfylt, er skatteyster avskåret fra å kreve fradrag etter denne bestemmelsen for senere år

(3) For så vidt gjelder kravet i a) kan virksomheten velge om beregningen skal bygge på FoU andelen i det året fradraget gjelder for, eller gjennomsnittet av godkjente prosjekter og driftsutgifter de to siste åren.

(4) Ved beregning av omsetningen til skatteyster etter (1) a tas det også hensyn til driftsutgiftene i virksomheter som skatteyster eier mer enn 25 % av eller har en kontrollerende innflytelse over.

(5) Skatteytters alder regnes fra året etter registrering i samsvar med lov 3 juni 1994 nr 15 om Enhetsregister. I tillegg må foretaket etter Forskningsrådets skjønn ikke være en hel eller delvis videreføring av et eldre foretak.

(6) For å bli regnet som uavhengig må minst 50 % av foretakets kapital være eiet av fysiske personer eller av selskaper som fysiske personer eier minst 50 % av. Denne begrensningen gjelder ikke der det er offentlige institusjoner, forskningsinstitusjoner godkjent av Forskningsrådet, eller investeringsfond, eller deres datterselskaper som er eiere. Bestemmelsen gjelder heller ikke der små og mellomstore bedrifter som fysiske personer har den dominerende innflytelsen over eier foretaket.

§16-40-6. Nærmere om fradragsgrunnlaget

(1) Det gis fradrag for kostnader og etter §16-40 som er attestert av revisor.

(2) Fradrag gis for kostnader direkte tilknyttet godkjent prosjekt, og som er fradagsberettiget i henhold til skatteloven kapittel 6 . Videre må kostnadene være omfattet av kapittel 14 .6 i retningslinjene for statsstøtte fastsatt av EFTAs overvåkningsorgan (ESA). Kostnader pådratt før godkjenning av prosjekt kommer til fradrag når de er pådratt i det inntektssår godkjenningen ble gitt.

(3) Prosjektkostnadene beregnes etter Norges forskningsråds regler for brukerstyrte prosjekter.

(4) Det gis ikke fradrag i skatt for kostnader forskningsinstitusjoner har hatt i tilknytning til forskningstjenester som omsettes (oppdragsforskning).

(5) Dersom skattyter mottar annen offentlig støtte, må det fremgå av revisorberedt dokument at summen av den offentlige støtten til prosjektet ikke overstiger høyeste tillatte samlet støtte i henhold til kapittel 14 .5 i retningslinjene for statsstøtte fastsatt av EFTAs overvåkningsorgan. Hvor samlet offentlig støtte til prosjektet overstiger høyeste tillatte samlet støtte gjøres det reduksjon i skattefradraget. Som offentlig støtte regnes finansiell bistand til prosjektet fra offentlige virkemidler, samt støtte til prosjektet fra Den europeiske union.

§16-40-7. Skattefradrag

Ved fordeling av skatt mellom skattekreditorene skal skattefradraget etter skatteloven §16-40 i sin helhet belastes staten.

§16-40-8. Dokumentasjonsplikt overfor ligningsmyndighetene

Skattyter som krever fradrag etter skatteloven §16-40 skal i vedlegg til selvangivelsen fremlegge revisors bekreftelse som nevnt i §16-40-6 . Det skal føres eget

regnskap for prosjektet som på oppfordring fremlegges for ligningsmyndighetene. Norges forskningsråd gir ligningsmyndighetene underretning om godkjente prosjekter.

§16-40-9. Kompetanseforhold og klageadgang

- (1) Ligningsmyndighetene avgjør om vilkårene i skatteloven §16-40 og denne forskrift §16-40 er oppfylt med de unntak som følger av tredje ledd.
- (2) Klage over avgjørelser etter første ledd følger reglene i ligningsloven .
- (3) Norges forskningsråds avgjørelser vedrørende godkjenning av prosjekter og forskningsinstitusjoner kan påklages til særskilt klageorgan etter reglene i forvaltningsloven så langt de passer.

§16-40-10. Rapportering til Norges forskningsråd

Forskningsrådet kan kreve at bedriften skal rapportere fremdrift og oppnådde resultater i forhold til det godkjente prosjekt.

2 Merknader

2.1 Innledning

Forslaget bygger på en videreføring av dagens ordning for SkatteFUNN. Det som inngår i beregningsgrunnlaget for ordningen er prosjekter som er godkjent av Forskningsrådet. Det er altså summen av slike prosjekter i prosent av omsetningen som er det avgjørende for om den utvidete ordningen og det høyere taket for SkatteFUNN kommer til anvendelse. Beregningen skal foretas i forhold til bedriftens driftsutgifter.

2.2 Den faktiske FoU-innsatsen avgjørende

Det avgjørende for om den utvidete ordningen kommer til anvendelse, er om den faktiske FoU-innsatsen utgjør minst 15 % av de faktiske driftsutgiftene, slik dette fremgår av bedriftens regnskaper. Godkjennelse av prosjekter medfører mao ikke krav på utvidet støtte i seg selv. Det er først i forbindelse med årsavslutning man vil kunne konstatere om vilkårene foreligger. Det vil være skattemyndighetene som foretar denne kontrollen, imidlertid basert på Forskningsrådets avgjørelse mht. hvilke prosjekter som etter sin art regnes som FoU-prosjekter.

Hvorvidt FUB-statusen er oppfylt fastsettes ut fra situasjonen ved årsavslutningen. Det er i § 16-40-5a (2) lagt opp til at en virksomhet som mister sin FUB -status ikke kan få den igjen. I forhold til FoU-aktiviteten er det ikke ønskelig at bedrifter driver FoU i rykk og napp for å kunne nyte godt av det høye skattefradraget. På den annen side bør bedrifter som forsker mye kunne justere tempoet noe uten at de dermed skal miste sin FUB-status. Det er derfor i (3) åpnet adgang for en bedrift til enten å velge FoU-andelen i skatteåret, eller gjennomsnittet for skatteåret og det foregående året.

2.3. Omsetning i datterselskaper mv.

For å oppnå et gunstig forholdstall mellom FoU og driftsutgifter kunne det være fristende å skille ut driftsutgifter til datterselskaper, for eksempel slik at FoU finner sted i morselskapet og produksjonen i et datterselskap. For å unngå denne type tilpasning er det i (4) fastsatt at driftsutgifter i selskaper som skatteyteren eier 25 % eller mer av, eller har en kontrollerende innflytelse over, skal regnes med som skatteyterens egne driftsutgifter. Ved vurderingen av om skatteyteren har en dominerende innflytelse er det forutsatt at Aksjelovens § 1-3 vil gjelde så langt den passer.

2.4 Bare støtte til nye FoU-bedrifter

FUB-ordningen vil være gunstig. Den må derfor målrettes slik at den kun gir et ekstra håndslag til det som med rette kan kalles nye FoU-intensive bedrifter. Hovedregelen bør være den formelle alderen, dvs. når bedriften er registrert.

En rent formell avgrensning anses imidlertid ikke tilstrekkelig, noe som er bakgrunnen for (5) Ved for eksempel å overføre en igangværende aktivitet til et nystiftet selskap, vil det formelle kravet om å være en ung bedrift være oppfylt, men realiteten vil være at det er en eldre bedrift som fortsetter under nytt navn. Det samme ville være tilfellet om igangværende FoU-prosjekter ble skilt ut fra et selskap og lagt til et nytt selskap. Selv om prosjektene bare utgjør en mindre del av det første selskapet, og selv om det nye selskapet har en annen reell identitet enn det første selskapet, vil kravet til at det skal være et nytt selskap heller ikke være oppfylt i et slikt tilfelle

På den annen side vil mange FoU-prosjekter ha en lengre forhistorie. Et anvendt FoU prosjekt kan for eksempel ha sitt utspring i et grunnforskningsprosjekt ved et universitet. Slike prosjekter bør i utgangspunktet falle inn under ordning, forutsatt at selskapet for øvrig er ungt. Det vil gjennomgående være et så pass stort skille mellom et grunnforskningsprosjekt og et kommersial-iseringsprosjekt at man med rette kan si at det dreier seg om en ny bedrift. Det er foreslått at Forskningsrådet skal få fullmakt til å avgjøre at et selskap som formelt sett er et ungt foretak, likevel ikke skal falle inn under ordningen fordi virksomheten i virkeligheten ikke kan sies å være ny.

2.5. FoU i datterselskaper

Begrunnelsen for den utvidete SkatteFUNN -ordningen er å stimulere etableringen av nye bedrifter med nye ideer. Det er ikke meningen å gi et ekstra skattefradrag til større virksomheter som velger å skille ut en del av sin FoU-virksomhet i nye selskaper. Dette er begrunnelsen for regelen i (6) som angir nærmere hva som menes med at et selskap skal være uavhengig.

En gründer kan godt etablere sitt eget aksjeselskap som så igjen kan eie aksjer i foretaket som krever FUB-fradrag (forutsatt at gründeren eier minst 50 %.) Men ellers er hovedregelen at andre selskaper ikke skal kunne dominere bedriften som krever FUB-fradrag. Det er gjort unntak for det offentlige og for investeringsfond. Forskningsinstitusjoner er for en del formelt organisert utenfor staten, som stiftelser eller som aksjeselskap. Disse bør etter Forskningsrådets godkjenning bli gitt adgang til å eie forskningsintensive unge bedrifter uten at eierskapet er til hinder for det utvidete skattefradraget.

For mer informasjon kontakt
Norsk Industri
Oscars gate 20
Postboks 7072 Majorstuen, 0303 Oslo
Tlf: 22 59 01 14
E-mail: thor.amlie@norskindustri.no

Oslo 18. juni 2007

Norwegian Bioindustry Association
Forum for Bioteknologi

www.biotekforum.no